

Berger, Olga; Gazda, Jiří

Odešla prof. PhDr. Helena Flídrová, CSc. (31.7.1941–6.1.2024)

Opera Slavica. 2024, vol. 34, iss. 1, pp. 143-145

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OS2024-1-12>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.80559>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20240913

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

<https://doi.org/10.5817/OS2024-1-12>

Odešla prof. PhDr. Helena Flídrová, CSc. (31. 7. 1941 – 6. 1. 2024)

OPERA SLAVICA [XXXIV / 2024 / 1]

[zprávy—kronika]

Na začátku letošního roku, 6. ledna 2024, řady českých slavistů navždy opustila prof. PhDr. Helena Flídrová, CSc., přední česká lingvistka, rusistka, dlouholetá členka katedry slavistiky olomoucké Filozofické fakulty a emeritní profesorka Univerzity Palackého. Její náhlý, a pro mnohé kolegy a známé nečekaný odchod z tohoto světa po krátké, ale zákeřné nemoci, jako by byl smutně symbolickým předznamenáním vstupu do dalšího nejen pro českou rusistiku tragickými událostmi provázeného roku.

Celý profesní a akademický život profesorky Heleny Flídrové byl těsně spjat s její Alma mater, na které v roce 1962 úspěšně absolvovala studium ruštiny a češtiny, v roce 1975 pod vedením prof. Rudolfa Zimka obhájila kandidátskou disertační práci, během následujících pěti let se v roce 1980 dopracovala k habilitaci, a konečně v roce 2002 byla jmenována profesorkou v oboru ruský jazyk.

Badatelské a publikační činnosti se Helena Flídrová začala intenzivně a s velkým zaujetím věnovat prakticky bezprostředně po dokončení studia a pokračovala v ní úspěšně a neúnavně do posledních dnů svého naplněného života. Jako žačka a odchovankyně profesorů A. V. Isačenka a R. Zimka byla zdatnou pokračovatelkou strukturalistického zaměření olomoucké jazykovědné rusistiky a k tomuto fundamentálnímu metodologickému směřování vedla i své vlastní žáky a následovníky, kteří svou vlastní badatelskou činností o tento odkaz stále pečují a udržují tak tradičně vysokou mezinárodní úroveň olomoucké rusistiky.

Oblast vědeckých zájmů prof. Flídrové byla poměrně široká, nicméně největší a trvalou pozornost věnovala gramatické stavbě ruského jazyka, zejména pak ruské skladbě v důsledné komparaci se syntaxí češtiny. Touto problematikou se soustavně zabývala od počátku své vědecké kariéry a publikovala na toto téma celou řadu rusky i česky psaných časopiseckých studií i konferenčních příspěvků. Syntézou a dalším rozvinutím poznatků z této oblasti se stala studenty dodnes vyhledávaná a odborníky uznávaná vysokoškolská učebnice srovnávací funkční syntaxe *Синтаксис русского языка в сопоставлении с чешским* (2005, 2013), vytvořená v kongeniální spolupráci s vynikajícím brněnským rusistou prof. Stanislavem Žažou, s nímž spoluautorku učebního textu pojilo dlouholeté kolegiální přátelství.

V posledních letech se prof. Flídrova věnovala především gramatickému synkretismu, a kromě vlastní badatelské činnosti v této oblasti byla vedoucí řady diplomových a školitelkou několika disertačních prací týkajících se dané problematiky.

Profesorka Flídrová byla nicméně nejen vynikající badatelkou v oblasti rusistiky, ale také oblíbenou a erudovanou vysokoškolskou učitelkou, která dokázala pro svůj obor i specializaci neustále získávat další a další studenty, diplomanty a doktorandy.

Těm čtenářům, kteří by i při této příležitosti přivítali podobnější informace o vědecké a pedagogické činnosti Heleny Flídrové, můžeme doporučit např. medailon k pětasedmdesátým narozeninám paní profesorky uveřejněný ve 4. čísle časopisu *Opera Slavica* za rok 2016 z pera její vděčné žačky, dlouholeté kolegyně a posléze i přítelkyně doc. Zdeňky Vychodilové.

V posledních letech svého života Helena Flídrová působila na FF UP v Olomouci jako emeritní profesorka, stále školila doktorandy, publikovala odborné studie a recenze, posuzovala doktorské disertace, zůstávala členkou oborových rad filozofických fakult v Olomouci a spřáteleném Brně, byla členkou Jazykovědného sdružení ČAV a ČAR.

V její pedagogické a organizační činnosti a v komunikaci s kolegy i studenty se zřetelně projevovaly ty nejlepší lidské vlastnosti – neutuchající zvědavost, vlídnost, empatie, vstřícnost, velkorysost, ale také schopnost inspirovat, a v neposlední řadě smysl pro laskavý humor, na čemž všem mělo rozhodující podíl její pevné rodinné zázemí.

S brněnskou rusistikou a jejími spolupracovníky, k nimž patří i autoři tohoto skromného medailonku, Helenu Flídrovou pojilo dlouholeté kolegiální přátelství a plodná spolupráce ve všech oblastech akademického života. Vždy jsme jí byli a budeme hluboce zavázáni a vděčni za trvalou přízeň, vstřícnost a ochotu pomoci kdykoliv, kdy jsme se na ni s prosbou o pomoc či spolupráci obrátili.

Rozloučení se zesnulou se za účasti rodiny, přátel, kolegů a studentů konalo 15. ledna v Olomouci. Na profesorku Helenu Flídrovou budeme vždy s úctou a vděčností vzpomínat nejen jako na vynikající a respektovanou vědeckou pracovníci a studenty milovanou vysokoškolskou učitelku, ale také jako na milou a obětavou kolegyni a moudrého, citlivého a hluboce lidského člověka, který miloval život.

Čest její památce!

About the authors

Olga Berger

Masaryk University, Faculty of Arts, Department of Slavonic Studies, Brno, Czechia
berger@phil.muni.cz

<https://orcid.org/0000-0002-1799-7025>

Jiří Gazda

Masaryk University, Faculty of Arts, Department of Slavonic Studies, Brno, Czechia

gazda@phil.muni.cz

<https://orcid.org/0000-0001-8015-2845>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-SA 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). This does not apply to works or elements (such as images or photographs) that are used in the work under a contractual license or exception or limitation to relevant rights.

<https://doi.org/10.5817/OS2024-1-13>**Oslavy 100. výročí založení české univerzitní polonistiky**

V akademickém roce 2023/2024 si připomínáme 100. výročí založení polonistických pracovišť na univerzitách v Praze, Brně a Bratislavě. Při této příležitosti se konaly významné akce, na jejichž organizaci a průběhu se aktivně podíleli také pracovníci a studenti brněnské polonistiky.

V červenci 2023 se v Krakově v rámci 8. světového kongresu polonistů sešli vědci z nejbližších koutů světa. Akci pořádala Jagellonská univerzita ve spolupráci s Fakultou polonistiky Jagellonské univerzity a Mezinárodní asociací polonistů. Hlavní téma diskuse se zaměřilo na dědictví filologie tváří v tvář současným výzvám. Proto organizátoři vyzvali účastníky, aby si položili otázky, jakým způsobem dnes badatelská problematika a angažovanost v kultuře a různých společenských praktikách využívá dědictví filologie, jak ho proměňuje či zpochybňuje, jak se vyrovnává s novými fenomény kultury fungujícími v digitálním prostředí a konečně jak chápe filologii jako takovou. Kongres se konal ve dnech 12.–14. 7. 2023 a této velké mezinárodní oslavy polonistiky se zúčastnili také zástupci našich univerzit – polonisté z Prahy, Brna, Olomouce a Ostravy. Dr. Roman Madecki vystoupil s příspěvkem *Polonistika v zahraničí: od čisté filologie k interdisciplinárním polonistickým studiím* a v rámci závěrečného panelu, jež byl věnován stému výročí polonistiky v České republice, představil osobnost Maxmiliána Kolaji, zakladatele brněnské polonistiky. Dr. Renata Putzlacher Buchtová věnovala svůj příspěvek jeho nástupcům, brněnským polonistům a důležitým publikacím, které vznikly v poválečné době na Masarykově univerzitě (v letech 1960–1990 Univerzitě J. E. Purkyně) v Brně.

Zahájení podzimního semestru na Ústavu slavistiky Filozogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně bylo také spojeno s oslavami stého výročí polonistiky v ČR. Ve